

Why the *Mishkan* Resembles the World and the Human Body

a translation of *Midrash Hagadol* on *Parshat Terumah*
by Shir Yaakov Feit in memory of Laurie Feit ז"ל

וְהִקְמַתְּ אֶת־הַמִּשְׁכָּן כַּמִּשְׁפָּטוֹ אֲשֶׁר הִרְאִיתָ בְּהָר־.

ומה הראהו בהר כשאשר לו וְעָשׂוֹ לִי מִקְדָּשׁ
באותה שעה תוה משה רבינו שלעולם איזה
מקום יכילך אמר לו לא כשם שאתה סבור אלא
עשה אתה כשנברא העולם וכשנתחתם נופך כך
עשה המשכן וכך היה
המשכן דומה לעולם ולגופו של אדם.

במשכן היו הקרשים קבועין בתוך האדנים
ובגוף הצלעות קבועות בתוך החליות
ובעולם ההרים קבועים בארץ.

במשכן הקרשים מצופין זהב
ובגוף הצלעות מלובשות בשר
ובעולם ההרים מלובשים עפר.

במשכן הבריחים בתוך הקרשים מעמידין אותן
ובגוף איברים וגידים נמתחין ומעמידין את הגוף
ובעולם ארבעה יסודות אחוזין זה בזה.

במשכן יריעות פרושים על הקרשים
ובגוף בשרו של אדם מכוסה בעור
ובעולם השמים מכסין את הארץ
וצדדיה ונקראו יריעות.

במשכן אש ורוח ומים
אש במזבח
מים בכיור
ורוח השכינה בו
ובגוף
ראשו של אדם אש
ולבו רוח
ובטבו מים
ובעולם

תולדות השמים אש
תולדות אויר רוח
תולדות ארץ מים

אש למעלה ומים למטה ורוח מכריע ביניהם.

“And erect the tabernacle according to its plan which you were shown on the mountain.” And what was Moshe shown on the mountain? He was told, “And make me a sanctuary...”¹ At that moment, Moshe was astonished asking, “Master of the Universe, what place could contain You...?” God said to him, “It’s not like you think. Rather make the sanctuary like the world is made; interpret what you see, and so make the tabernacle.” And this is why the tabernacle resembles the world and the human body.

In the tabernacle, the planks are fixed into the sockets;
in the body, the ribs are fixed into the vertebrae;
in the world, the mountains are fixed into the land.

In the tabernacle, the planks are covered in gold;
in the body, the ribs are clothed in flesh;
in the world, the mountains are clothed in earth.

In the tabernacle, the bolts in the planks stand them up;
in the body, the organs and tendons stretch and stand it up;
in the world, the four elements connect to one another.

In the tabernacle, tapestries spread out over the planks;
in the body, a person’s flesh is covered with skin;
in the world, the heavens cover the earth and four directions [lit. sides] are called tapestries.

In the tabernacle, fire, air and water:
fire on the altar,
water in the laver,
air [representing] the Shekhina [dwelling] there;
in the body,
fire in the head
air in the heart,
water in the belly,
in the world,
the heavens produce fire,
the atmosphere produces air, and
the earth produces water;
fire from above, water from below and air deciding between them.²

1 Shemot 25:8

2 cf. Sefer Yetzirah

במשכן ארון ובו תורה שיש בה
מאתים ושמונה וארבעים מצות עשה
ושלש מאות וחמשה וששים מצות לא תעשה
ובגוף מאתים ושמונה וארבעים איברים
כנגד מצות עשה
ושלש מאות חמש ויששים גידים
כנגד מצות לא תעשה,
ובעולם שלש מאות ששים וחמש ימות החמה
ומאתים ושמונה וארבעים כנגד ירחי לידה
בין שבעה לתשעה.

במשכן הכרובים פורשין כנפיהן על הארון
ובגוף הריאה כנפיה פורשין על הלב
שהלב בית הבינה ובית החכמה
ובעולם העופות טסין על הארץ.

במשכן היה מגורה ובה שבעה נרות
ובגוף בראשו שלאדם שבעה שערים עמודי חכמה
ובעולם שבעה כוכבים שהן מנהיגין לעולם
שבתי צדק מאדים חמה נוגה כוכב לבנה.

במשכן לחם הפנים נתון על השלחן
ובגוף הבטן לא ימוש המזון מתוכו
ובעולם הארץ נותנת מזון לבריות.

במשכן היו עליו יריעות תכלת מעשה צורות
ובגוף עורו שלאדם מזוין בכל מיני צורות
במצח שני גבינין בזקנו
בחוטמו בשניו בשפתיו ולבשונו
ובעולם השמים מזוינות בכל מיני צורות
חמה ולבנה וכוכבים בלילה.

במשכן היו עליו יריעות עזים מכסין אותו
ובגוף שער מלובש על העור ומזיינו
ובעולם העשבים והאילנות נצמחים בהרים
ובבקעור ובמדברות והן זיון לעולם.

במשכן שכינת הקב"ה והיתה מאירה
כאור שבעתים
ובגוף רוח ונשמה והיא מלך על הגוף
ובעולם האור שהוא מאיר ומנהג את העולם
והוא גנוז לצדיקים לעתיד.

In the tabernacle, the ark holds the Torah,
which contains 248 positive commandments and
365 negative commandments;
in the body, 248 organs
corresponding to the positive commandments
and 365 tendons
corresponding to the negative commandments
in the world, 365 solar days,
and 248 corresponding to the months of pregnancy,
which are between seven and nine.

In the tabernacle, the cherubs spread their wings over the ark;
in the body, the wings of the lungs spread over the heart,
which is the place of wisdom and understanding;
in the world, birds fly over the earth.

In the tabernacle there are seven candles in the lamp;
in the body, there are seven pillars of wisdom;
in the world, there are seven planets with drive the world:
Saturn, Jupiter, Mars, the Sun, Venus, Mercury and the Moon.

In the tabernacle, the showbread is placed on the table;
in the body, food doesn't depart from within the intestines;
in the world, the earth gives food to the creatures.

In the tabernacle, there are blue pictures on the tapestries;
in the body, a person's skin is adorned in many forms:
forehead, two eyebrows, facial hair,
nostrils, teeth, lips and tongue
in the world, the heavens are decorated*? with many forms:
sun, moon and stars at night.

In the tabernacle, there are goat skins on the sheets, covering it;
in the body, hair clothes the skin and adorns it;
in the world, grasses and trees grow on the mountains, in the valleys, and
in the wild, adorning the world.

In the tabernacle, the presence of the Holy Blessed One shines
like the light of seventy [suns],
in the body, the spirit and soul guide the body;
in the world, the light which illumines and guides the world
is hidden for the righteous in the future.

במשכן הפרכת מבדלת
בין הקדש לקדש הקדשים
ובגוף סרעפת מבדלת
בין הלב לבין הבטן
ובעולם הרקיע שהוא מבדיל
בין התחתונים לעליונים.

In the tabernacle, the curtain divides
between the Holy and the Holy of Holies;
in the body, the diaphragm divides
between the the heart and the intestines;
in the world, the firmament divides
between below and above.

במשכן היו ארבעה כסויים יריעת
תכלת יריעת עזים ערת
אילם מאדמים ערת תחשים
ובגוף ארבעה מינים מתנהג בהן
בדיבור בריח בשמיעה בראייה
ובעולם ארבע פנות מזרח ומערב צפון ודרום.

In the tabernacle, there are four coverings:
blue sheets, goatskins,
red ram skins, seal skins;
in the body, four senses:
speech, smell, hearing, sight;
in the world, four corners: east, west, north and south.

במשכן היו בו ששה דברים
ארון שלחן מגורה ומזבח הזהב
וכיור ומזבח העולה
ובגוף
כסל סרעף טחול מסיס קרב ובטן
ובעולם מעלה ומטה מזרח ומערב צפון ודרום.

In the tabernacle, there were six things:
ark, table, lamp, golden altar,
laver, and elevation offering altar;
in the body:
ilium (pelvis), diaphragm, spleen, villus*?, innards, intestines;
in the world: up, down, east, west, north and south.

במשכן היה הקול יוצא מבין שני הכרובים
ובגוף הקול יוצא מבין כנפי הריאה
ובעולם הרוח בראה הקב"ה
ונתנה אחר הצפון ויש שם זוית שאינה מכוסה
וממנה יוצא הרוח לעולם.

In the tabernacle, the voice came from between the two cherubs;
in the body, the voice comes from between the wings of the lungs;
in the world, the Holy Blessed One created the spirit
and later placed it in the north, an angle which isn't covered,³
and from which comes wind to the world.

במשכן יתידות
ובגוף אצבעותיו שלאדם משופין כיתידות
ובעולם צדיק יסוד עולם.

In the tabernacle, nails;
in the body, the fingers of a person are filed like nails;
in the world, "the saint is the foundation of the world."⁴

ועתיד הקב"ה לחדש משכן וגוף ועולם
משכן מנין דכתיב
ונתתי משכני עליהם
גוף מנין דכתיב
בפתחי את קברותיכם
ובהעלותי אתכם מקברותיכם עמי
עולם מנין דכתיב
כי הנני בורא שמים חדשים וארץ חדשה.

The Holy Blessed One will renew the tabernacle, body and world.
How do we know the tabernacle will be renewed? It is written,
"I will give my tabernacle to them."⁵
How do we know the body will be renewed? It is written,
"when I open your graves,
and raise you from your graves, O my people."⁶
How do we know the world will be renewed? It is written,
"Look! I am creating new heavens and a new earth...."⁷

3 cf. Pirke deRabbi Eliezer 3

4 Proverbs 10:25

5 cf. Ezekiel 37:27

6 Ezekiel 37:13

7 Isaiah 65:17